

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
Na pol roka — — — — 1 „ — „
Na štvrt roka — — — — „ 60 „
Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

*Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,
VIII. ker., Józsefkörút 35.*

*sem sa majú posielat predplatky, jako i do-
pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je
10 kr. Rukopisy sa naspak nedávajú.*



Musikant budúcnosti.

☛ Krestania! kupujte len u krestanov! ☛

Naše povolanie.

Keď rozmýšľame a pozorujeme beh včutajšieho času: uznať musíme, že na nás — ktorých povolanie je, ľud po pravej ceste viesť — veľká uloha čaká. Lebo čo badáme? to . . že svet jakúsi novú osvetu omámený — drží sa za osvieteného, slobodomyselného, múdreho a naplnený je so zásadami takými — ktoré nielen že sa učeniu Kristovmu protivia: ale tak pokoj jako aj blahobyť človečenstva a vlasti podkopávajú.

Skazenosť ľudí veľká panuje, a tá je príčinou mnohých nerestí a bied, ktoré sa na ľud valia. Cirkevnopolitické zákony neni sú na pomoc, ale skôr na škodu pre krjinu našu.

Hovorí, že je to pokrok osvety — slobodomyselnosti — no my ďakujeme za taký pokrok — ktorý dovoľuje človekovi i beznábožným byť.

A pytáme sa, čo to môžu byť za ľudia, ktorí bez Boha chcú žiť? — Toto sú tí ľudia, ktorí tak kričia jako židia kedysi „Preč s Kristom, nech žije Barabáš“: — preč s evanjeliumom — to je len pre sprostý ľud!“

A vskutku barabbášske časy zijeme!

Bezbožnosť, nemravnosť, bujnnosť, lumpáctvo, darebáctvo, sú noví bohovia — ktorým najviac odovzdaný je tento behaprázdný svet. Poctivosť a čistota musia sa ukrývať — pred náruživosťami nových Barabbášov.

Statočnosť! tá že v politike neni; ináč ale mnohí predávajú ju jako veľajakú handru. Áno! predáva sa ona už za chýr — už za slávu — už za hodnosť, konečne i za peniaze. Preto dobre žid hovorí: že v budilári je najväčšia statočnosť. K tomu chudoba je najväčšia mršina.

Pravda! tá je dnes zahanbená a musí podlej falešnosti päty lízať. Dnes len podliactvo, sebestvo a samoláska panuje; a ten, kto vie najlepšie sa šmajchlovať, kto sa vie najlepšie pretvarovať, ten je najšťastlivejší. Rovnosrdečnosť neplatí nič — a povedz pravdu, prebijú ti hlavu. — Dnes najviac sa spňuje. Nech je len protekcia! Láska k bližnému nič nestojí, lebo dôery neni viac. Dnes všetko len za

osoh je; len špekulácia platí. Priateľstvo len zatiaľ trvá; kým je to zapotreby: potom jako citron vicuclaný odhodенý býva.

Dnes za peniaze i pobožnosť pretváraná býva. — Jaký chceš, taký som! Lahtikárstvo spreneverilo veľké tisíce zlatých chudobného ľudu, a nikdy asnaď nebolo na svete toľko defraudantov, zlodejov, mordárov, samovrahov smilníkov, cudzoložníkov, korkeľov a všelijakých lumpov — jako za týchto Boha prázdnych časov.

Jedni kričia, nech žije liberalismus — druhí kričia, nech žije socialismus, tretí bojujú za anarchismus, štvrtí oslavujú judaismus — slovom celé povetrie naplnené so všelijakými zásadami, ktoré človeka mali by už za živa blahoslaveným učiniť — ale priam naopak to vychádza.

A to aj tak musí byť, lebo bez Boha je všetko zlé! Svet so všetkým na pred uteká a Boha na zadku necháva. Kdežto všetko sa má s Bohom počínať! lebo márne je všetko namáhanie — kde neni božské požehnanie.

Je to teda strašná a nákazlivá choroba — ktorá sa ináč vyliečiť nedá, len keď budeme kričať, „nech žije Kristus, a preč s Barabbášom“.

Ano my to chceme a žiadame; aby Kristové učenie panovalo!

Čo je zlé, nech sa napraví! Viera je základ blahobytu. Bez viery človek — je — jako zvonec bez srdca. Naše povolanie je — aby sme jak v spoločenskom — tak i v političnom živote náš ľud po pravej ceste viedli. Ponevác ale cirkevnopolitické zákony sa nerovnávali s učením Kristovým, žiadajme revisiu! Áno, skrz revisiu nech sa napraví, čo je zlé.

Pracujme usilovno, jako mravci, ktorým hniezdo rozbuované bolo, ale skrz usilovnosť zas ho do poriadku priviedli.

Naše povolanie veľké namáhanie potrebuje, ale nech nič neodstrašuje nás od revisie. Nech kričí ten múdry svet — že sme sprostí alebo fanatiční. Náš cieľ je svätý a spasonosný. Nech sa stane!

G r e b e n.

POLITICKÉ CHÝRY.

Pozdrav ľudovej strane. V šopronskej Čave mali okresní duchovní jarnú poradu, z ktorej príležitosti pozdravili ľudovú stranu, že v boji proti Bánffy'mu zavedenom tak herský a neohrožene vytrvala v záujme ústavy. Spolu uistili ľudovú stranu, že aj v budúcnosti s dôverou chcú sprevádzať jej účinkovanie.

Tých ctených pánov, ktorí zadali proti Klochovi žalobu, úctive prosíme, aby si pýtali od sedrie výrok, a nech appellujú proti výroku sedrie na kráľovskú tabuľu. Ale na každý pád.

Pán Szalavszký, ktorý sa dokázal byť takým prajným zastavateľom práv ľudu, nezadlho musí zadať. Ako počívame, pán bharhon Popper sa veľmi hnevá, že sa ho nepytajú, koho majú vymenovať za nástupcu pána Szalavszkého.

Buchol Strudza, ministerpredseda v Rumunsku následkom toho že sa veľmi priatelil s tlačou cudzozemská, aby ho táto chválila. Strudza bol vodcom liberálnej strany. Tak neočakávané buchol, ako Bánffy.

Červený máj by mal byť toho roku. Aspoň časopis socialistov „Népszava“ na čele prináša tieto slová: Privržencovia, chystajte sa k prvému máju. Seba povedomý robotník nepracuje 1. mája. — Tedy ktorý robotník 1. mája pracuje, ten nenie seba povedomý? Keď je len čudná tá múdrosť pánov socialistov. Kto prvého mája pracuje, zarobí aspoň chieba seba, žene a deťom. Nie 1. mája, ale v nedeľu a vo sviatok nepracujte, páni socialisti, a hneď sa vám lepšie bude vodiť následkom požehnanja Božieho.

Odtrhnime sa od Rímu! kričia ďalej rakúski socialisti. Ale ktorý socialist stojí natoľko o vieru, že by mu na náboženskom živote záležalo? Judáš sa odtrhol od Krista, a len on mal z toho škodu, a nie Kristus; tak aj vo viere slabí a len za časnými veciami pachtiaci sociáldemokrati, keď sa odtrhnú od Rímu, nie Rím, lež len oni budú mať z toho škodu duchovnú. Toto heslo teraz znamená v Rakúsku nielen nevernosť k viere, ale aj vlastizradu, a usilujú sa ho uskutočniť väčším dielom také osoby, ktoré by to aj za peniaze vďačne urobili. No veľkej škody nenarobia. Keď víchor zatrasie ovocný strom, obyčajne len hnilé a červavé ovocie popadá; za taký víchor mravný považujeme my akciu rakúskych sociáldemokratov. Ináč v Rakúsku len 300 osôb opustilo na taký spôsob lono cirkve Kristovej, o tisícach ani reči byť nemôže.

Tlačová pravota a mamelucký časopis. Veľkostatkár a fíškál Pavel Eremič a Štefan Paulovič skytli srbskému biskupovi Zmejanovičovi látku k žalobe proti Brankovičovi, následkom čoho títo dvaja v mameluckom časopise „Nemzet“ v liste z Karlovca písanom sú veľmi snesení. Pavel Eremič pomluvanie nachádza v tom liste, a preto tlačovú pravotu zdvihol proti menovanému mameluckému časopisu.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

6. apríla. Pokračovalo sa v pojednávaní rozpočtu ministerstva orby. Po reči mameluka Juraja Lázár rečnil herský ľudák Fraňo Major, ktorý vyslovil, že pri pestovaní roľníctva podporovať treba aj obchod a priemysel, ktoré sú stĺpmi prospechu v hospodárstve. Minister Ignác Darányi omaloval hospodárske položenie Uhorska. Pochválil ubohých Ruthenov, že za role od štátu do prenajmu vziatie veľmi akurátne a svedomite platia árendu. Slúbil, že najprísnejšie bude pokračovať proti falšovateľom vína. V socialnom ohľade všemožné snahy slúbil minister. Na konci zasadnutia Peter Marjai sa pýtal ministra, či spraví tomu koniec, aby cena zbožia i ďalej závisela od bursovej špekulácie?

7. apríla. Dnes koniec vzalo pojednávanie rozpočtu ministra orby. Potom sa prešlo na pojednávanie rozpočtu ministerstva osvety. Minister Wlassics všeličo nasľuboval, čo sa školy, autonómie a kongru týče. Veľmi vtípne poznamenal neodvisliak Vilem Boda, aby nesľuboval toľko minister, lež aby viac robil. Rozpočet neprijal. Po reči liberála Fraňa Ováryho herský ľudák Fraňo Major obširne rozložil, ako sa má lekárstvo učiť. Veľmi praktičné reformy navrhol a spomenul. Major svojou zaujímavou rečou vyplnil zasadnutie, ktoré po dvoch hodinách vzalo koniec.

8. apríla. Pokračovalo sa v pojednávaní rozpočtu ministerstva osvety. Albert Kiss v záujme maďarskej reči prehovoril. Rozpočet neprijal. Starý Koloman Tisza žiada polepšenie platu nekatoľických kňazov. (O. Förster: Dajte na ten cieľ svoju ministerskú pensiu!). Ľudák Rudolf Páder zazlieva, že sa dnes nevychováajú ale len učia deti v škole. O nábožnosť sa nestarajú. Ján Hock prehovoril o umení. Chýrečný ľudák Anton Mócsy žiada, aby vynaučovanie v škole nábožnejšie bolo, veľa praktičných a pre detí dobrých návrhov podotkol. Potom odpovedal Lukáč na tie prosby, v ktorých obce prosia sníženie pozemkovej a uvedenie bursovej dane. Lukáč slúbil, že najbližšie zadá návrh o bursovej dane. Všobecná dôchodková príražka tiež má koniec vziať.

10. apríla. Zasadnutie nebolo veľmi zaujímavé; oznámená bola celá kopa prosieb písebných, ktoré v mene obcí Lepsényi zadal. Mócsy žiadal, aby sa na všeučelisku aj nábožnosť pestovala. Keď sa Komlóssy ohlásil, Zmeškal zvolal: Z bláznivej diery bláznivý vietor duje. Juriss sa ponosoval, že žiakov štátnej školy zaviedli do synagógy, a vôbec aspoň také práva žiada pre katolíkov, aké židia majú. Na konci zasadnutia slúbil minister, že sa to viac už nestane, že by žiaci štátnej školy do synagógy boli vedení.

12. apr. Dnes sa prešlo na pojednávanie rozpočtu ministerstva pravosudia. Minister pravosudia Piosz odporúčal svoj rozpočet. Ostro vystúpil proti nemu neodvisliak Visontai, ktorý česal v Unorsku obvyklé násilenstvá, žiada reformu bursového súdovníctva. Herský ľudák Ján Molnár medziiným dôrazne žiada, aby aj štátni úradníci mohli nedeľu svätiť. Rečnil ešte mameluk Nagy a neodvisliak Komjáthy.

Listy Adiny.

Šestadvadsiaty list.

Drahý môj Otče!

V poslednom liste som ti písala, že Lazar zomrel. No on je už vzkriesený. On zomrel, pochovaný bol a teraz z Bethanie prišiel a vypráva ľudu, čo sa s ním stalo. Sám Pilát postál dnes pred našou bránou, aby ho videl a sa dozvedel od neho, čo a ako to bolo. Jaké slová mám upotrebiť, Drahý Otče, abys tento zázrak uveril. — Keď Lazar ťažko ochorel, jeho sestry hneď poslaly pre Ježiša do Bethabary. Lenže táto na jeden deň cesty leží od Bethanie. Zatiaľ sa vrátil od Ježiša posol, Lazar už zomrel. Na druhý deň bol pohreb. Veľa ľudu bolo na pohrebe. Mnohí hovorili, že Lazar priateľ Ježiša sa pochováva. Uložili ho do hrobu, ktorý v hlbokom údolí leží pod ohromným stromom. Aj stotník Emilius bol prítomný. On veľmi rád videl Lazara. Tento stotník je veľmi šlachetný muž, hoden je tvojej dôvery a úprimnej lásky môjho srdca. Ďakujem ti, žeš mi dovoliť, abych zaňho išla. Kebyš už len čím skorej bol tu, abych ti ho mohla predstaviť. — Keď už bolo všetko pripravené, štyria chlapi vniesli Lazara do krypty, jaskyni podobnej. Marta a Maria veľmi boli zronené. Ja som tiež veľmi plakala. Maria utekala za tými chlapmi, volajúc: Oh neberte mi ho! O bratu! Prečo som ja nezomrela miesto teba. Tys bol blažený a vážený! Ja som nešťastná! Oh bratu, neodchádzaj na veky. Ako-že budem žiť bez teba? — Emilius ju vyviedol z jaskyne a mne ju odovzdal. Marta pokojnejšie sa chovala. Lenže s tvári jej mohol človek sčítať, že aj jej srdce bolo veľkým žiaľom preniknuté. — Po dokončení obradov, ku vchodu jaskyne ťažký kameň navalilo päť mocných chlapov. Ťažkým srdcom sme sa vzdalovali. Sväté ticho panovalo na všetky strany. Maria sa na mňa opierala, keď sme domov išli. Potom sme si na jednu skalú sadli. Maria sa počala lepšie cítiť. Boh potešil jej ducha. Povedala, že už bude sa usilovať sväto žiť, aby sa s ním sišla. — Ľud už odišiel, keď Emilius prichádzal k nám so sluhom Tryvanom. Štyria ozbrojení a na púšti bydliači konníci ho napadli. Jeden z nich hodil na Emiliusa kopiu, ktorú on ale šablou odrazil. — Pozdravujem ňa, Barabbášu — riekol Emilius a zatrubil na svojich vojakov. Medzitým ale ohnivo napadol toho zbojníka, ktorého súdruhovia medzi hrozným krikom bežali vodcovi na pomoc. Bežala som k Emiliusovi, keď som videla, v akom nebezpečenstve je. — Nazpäť, drahá Adina; aj teba musím obrániť. Dost roboty mi dajú títo barbari. — Ja som odbehla do Bethanie, abych mu pomoc doniesla. Lenže nebo ma predbehlo. Ponevác medzitým z lesa prišlo dvadsať vojakov, ktorých keď zazrel Barabbáš, ušiel. Medzitým ale kedy-tedy postál a vysmieval rímskych vojakov. Emiliusovi sa podarilo dohoniť ho a chytil ho za červený opasok. Po hroznom boji s pomocou ostatných vojakov prevládal Barabbáša a priviazal ho o jeden pomník. Aj Emilius bol ranený, ale len tak ľahko. Veľmi sa tešil, že chytil tohoto zbojníka, ktorý znebezpečoval celú cestu medzi Jeruzalemom a Jerichovom, každý sa triasol pred ním. Aj jeho sprievodcovia neobišli na sucho. Keď ich všetkých odovzdal Emilius do rúk svojich vojakov, k nám prišiel, a potom sme všetci spolu šli do domu tých dvoch sestier. — Barabbáš počul, že z Jeruzalema do Damaska má ísť bohatý karaván; tedy na tento čakal. Jeho ostatní súdruhovia ale pri Bethele boli. Na nás len náhodou prišiel. Emilius sa domnieva, že ho na kríž odsúdia. Je to hrozná smrť. Čudujem sa,

že sú takí nemilosrdní tí vzdelaní Rimani. Veru len tí najväčší ohavníci a zlostní hriešnici by mali byť takej smrti účastní. — Ja som ti chcela, Drahý Otče, vzkriesenie Lazara v tomto liste opísať; lenže on by už prídlhý bol. Tolko Ti ale sdeľujem, že Lazar žije a dobre sa cíti. Kristus ho vzkriesil. Tedy Kristus je Syn Boží. Tento Kristus vzkriesil aj toho mládencu v Najme. Utišil more, suchou nohou chodil po mori; 5000 ľudí nasýtil 5 chlebami; hluchých, nemých, slepých, chorých uzdravuje. Či to môže jednoduchý človek činiť? Či onenie tým Synom Bežím, o ktorom Izaiuš takto píše: Malé dieťa sa nám narodilo a chlapec je nám daný, na ktorého pleciach je jeho panovnícka sláva; a meno jeho bude: podivný... silný Boh, otec večnosti; pán pokoja Jeho kráľovstvo... nebude mať konca; sadne si na stolicu kráľovskú a do kráľovstva Davida... Rozjímaj nad týmto, Drahý Otče, aby chudoba Ježiša nestála v ceste tvojej viere. Už i vzkriesenie Lazara dostačí k tomu, abys veril, že je on Syn Boží. Teba milujúca dcéra Adina.

Civilné manželstvo.

(Dokončenie.)

Katolíci v Austro-Ugrii zanedbali za svoju majetnosť — za katolicizmus — každodenne nový boj podujať a preto ztrácali s roka na rok časť po časti z tej majetnosti. Od universít až po ľudovú školu je katolícka cirkev depose-dirovaná, otupeňá. Židia ani 10 percentov všetkého obyvateľstva svojou energiou sjednotenou a seba-povedomou príčinivosťou vydobyli víťazstvo nad 90 percentami katolíckeho obyvateľstva a zaujali všade od katolíkov zanechané pozície. Človek sa musí diviť rovne tak nad neunavnou koteriou židov, ako nad dobro-srdečnou pohodlnosťou katolíkov. Tedy i sami katolíci sú na príčine, že je civilné manželstvo zakonom. Dobre písal N. U.: „Uznáme, že si kresťanstvo ten trest zaslúžilo. Materializmus a nemravnosť veľmi sa rozmohly a nikto nestaral sa o náboženstvo, ktoré aj zo škôl vyhodili. Sami kňazi hnali sa za svetskými cieľami a málo sa starali o svojich veriacich. Ale tým viacej zahľali a politizovali a vlády sa chytali. Preto prišiel na kresťanské cirkve súd, aby trestané pozdvihly sa k novému životu. Nebojme sa o náboženstvo, ale o vlast a národ. A futujeme dobrého kráľa, ktorému vymazali liberáli — židovsko-zednárska háved — címer apoštolského. (Viď Národné Noviny 1884 dto 15 decembra č. 148) A slovutný katolícky kňaz Rudolf Vrba píše nasledujúce všetkého povšimnutia hodné slová: „Odstrašujúcim a výstražným príkladom budiž nám — Čechom — Maďarsko. Tam, kde pôda — zem — zbrocená krvou kresťanskou proti asijským barbarom, teraz nepriateľ kresťanstva bez krve preliata zmocnil sa majetku a vlády. Talmud

snáď skoro úplne zvíťazí nad evanjelom Kristovým. Kto nenie slepý, vidí, že víťazí, vidí, ako vláda i všetky úrady skláňajú svoje hlavy a koria sa talmudským zákonom a dovolujú židákovi to, čo kresťanom nedovolujujú. A prečo tam v Maďarorságu veci tak ľleko dospely? Nezamlčujeme pravdu. Tí, ktorí bedlíť majú, spali a spia zčiasťky posaváď.“ (Viď Obzor v Brne 1894. dťo 5. decembr. č. 23. pag 339.) Áno, toto je nepodvratná, smutnou zkusenosťou potvrdená pravda, že tí, ktorí bedlíť ma'i, spali a spia zčiasťky až posaváď, totižto: biskupi a kňazi, a preto veci tak ďaleko dospely, že i civilné manželstvo zákonom sa stalo, že maçonneria a talmud nad evanjeliom Kristovým víťazí. Avšak nielen že spali a spia tí, ktorí bedlíť majú, ale, čo je ešte o mnoho horsie, oni so židovsko-zednářskymi liberálnymi tatármi, tym to zaprisahanými nepriateľmi Pána a Boha nášho Ježiša Krista a jeho svätej cirkve za jeden remeň ľahali a zčiasťky až posaváď ešte ľahajú, ako nám to smutná zkusenosť dosvedčuje, vždycťky na stránku židovsko-zednářskej liberálno-tatárskej vlády kortešovali, židovsko-zednářských panákov, liberálnych tatárov za ablegátov do snemu volievali. Katolícky klerus môže sa teraz v prsia biť a kajúcne volať: „Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa!“ My sme toho najľešia vina, že to s cirkvou katolíckou tu v Maďarorságu na také konce došlo, my sme toho najľešia vina, že maçonneria a talmud nad evanjeliom víťazí. Nikdy, nikdy by nebola židovsko-zednářska liberálno-tatárska perepúť zvíťazila, keby katolícky klerus so židovsko-zednářskou vládou a liberálnymi tatármi nebol za jeden remeň ľahal. A preto slová, ktoré bol písal „M-gyar Állam“, ja smelo môžem aplikovať na náš klerus. „A Bohu budú raz účťovať všetci, čo boli účastníkami na donášaní Kristovmu učeníu protiviacich sa zákonov. Katolícka viera bude strašná na každého vinníka, ak milosrdenstvo Božie nesľutuje sa nad nimi, aby si za živa preniesli veľikú ľarchu svojich hriechov.“

A prečo-že katolícki kňazi so židovsko-zednářskou liberálno-tatárskou vládou, s liberálnymi tatármi vždý za jeden remeň ľahali a i teraz ešte mnohí ľahajú? Na túto otázku by nám najlepšie vedeli a mohli — keby úprimne ľhceli — odpovedať Roszival a Komlósy et tutti quanti im ľodobní Judáši. Ja však bez všetkých okolkov smelo hovorím: masťné beneficia, bohaté fary, červené pásiky, zlaté retiazočky a krížiky a infulky mnohých kňazov, podliackych Judášov k tomu zviadlo a zvánilo, že so židovsko-zednářskou vládou, s liberálnymi tatármi za jeden remeň ľahali a ľahajú.

Ako Judáš ľškariotsky nedbal na to, že farizeovia a zákoníci sú úľlavnými, zúrivými nepriateľmi Pána Ježiša, len si on dostal od nich 30 strieborných — spojil sa s nimi, zradil Ho, ponevác, ako svedčí sv. Ján Evanjelista, už „bol vošiel do neho diabol“ (Ján 8), tak i terajší podliacki Judáši kňazi nič nedbajú na to, že židovsko-zednářska vláda, liberálni tatári sú zaprisahaní úľlavní nepriatelia Pána a Boha nášho Ježiša Krista a jeho sv. cirkve, spoujú sa s nimi, ľahajú s nimi za jeden remeň, len si dostanú od nich svoju judášsku mzdu; zradzujú takto Pána Ježiša Krista a jeho svätú cirkve, ponevác vošiel do nich, ako niekdy do Judáša, diabol; lebo so židovsko-zednářskou liberálnou tatárskou hávedou, sberbou to satanášovou žiaden Kristu a jeho sv. cirkvi verný kňaz za jeden remeň ľahať nemôže, to môže učiť len kadejaký hnusný, podliacky kňaz, do ktorého, ako niekdy do Judáša, „vošiel diabol“.

Pri nastávajúcich budúcich volbách do snemu sa najlepšie v jasnom svetle ukáže, kto čo je. Kto je opravdu a kto len ľľa mena katolik, kto opravdivý verný katolícky kňaz a kto podliacky Judáš. Sú i teraz len dve strany, dva tábory. Tabor židovsko-zednářsky liberálno-tatársky a tabor kresťansko-katolícko-ľudový. Máme síce už novú vládu, ale čo? keď je ona tiež ako bola i predošlá židovsko-zednářska liberálna. My katolíci pre nás nemame čo dobrého od nej očakávať. Ja alespoň nie Minister naboženstva a vyučovania, Wlassics, je ten istý, čo bol, echt 13. próby zednář, čo pre katolícku cirkve urobil, vieme, od neho tedy my katolíci pre nás nič dobrého očakávať nemôžeme. Ten prvý tabor je satanášov, druhý tabor Kristov. Pri volbách sa ukáže, kto je Kristov a kto satanášov. Kto je opravdivý verný katolík i kňaz a kto hnusný podliacky Judáš. Kto svoje votum dá na ablegáta židovsko-zednářskej strany, je hnusný, ohavný Judáš; kto však votum svoje dá na ablegáta kresťansko-katolíckej ľudovej strany, je opravdivý kňaz. Kiež by všetci boli opravdiví katolíci, všetci opravdiví katolícki kňazi. Kiež by nebol ani jeden podliackyi hnusný, kľatbou Božou zťžený Judáš. Kiež by nikto nebol satanášov, ale všetci Kristoví. Len vtedy by bol šťastný a blahoslavený Maďarorság. — Jestli by to šlo ale i napozatým tak, ako dosaváď; jestli by i napozatým katolíci a zvláste katolícki kňazi len so židovsko-zednářskou liberálno-tatárskou a nie s kresťansko-katolíckou ľudovou stranou za jeden remeň ľahali a tak nie s Kristom, ale so satanášom za jedno boli, pak tebe beda Maďarorság, beda tebe katolicismus! Netřvalo by to dlho a katolicismus i celý Maďarorság hanebne zahynie. Židovsko-

zednárska háveď zaspieva mu „De profundis“ a „Requiescat!“. A na jeho mohyle bude háveď židovsko-zednárska, sberba satanášova v divokých orgiach sláviť svoje víťazstvo a tancovať divoký kankán židovský. A o Maďarorságu budú platiť slová Písma svätého: „Curavimus Babylonem — Hungariam — et non est sanata, derelinquamus eam!“ — —

Jestliže však nechceme, aby na nás táto hrozná, pre nás kresťanov-katolíkov tak hanebná, tak potupná katastrofa prišla, aby nás tento tak prísny, ale spravедlivý trest Boží zastihol; preto, jestli ešte i len iskrička lásky ku Pánu a Bohu nášmu Ježišu Kristu v srdci našom dutná, hore sa! hore sa ta do tábora kresťansko-katolíckej ľudovej strany, pod veleslavný prápor svätého kríža Kristovho a pod týmto veleslavným práporom neohrožene, zmužile, udatne bojujme proti úhlavným, zúrivým nepriateľom Pána a Boha nášho Ježiša Krista a jeho sv. cirkve, židovsko-zednárskej liberálnotatarskej hávedí, sberbe to satanášovej, hotoví súc v tomto našom svätom boji za Pána a Boha nášho Ježiša Krista a jeho svätú cirkev i krev svoju vycediť, život položiť, smrť podstúpiť. On bude bojovať s nami, a keď On s nami, kto proti nám? Ani brány pekelné nepremôžu nás. Slavné bude víťazstvo naše a na víťazstvo daná nám bude krásna slavná koruna. Hor sa tedy do boja! do boja! do svätého boja! pod veleslavný prápor kríža Kristovho. Heslo naše budiž: „Ať žije Kristus!“ — —

Sláva, večná sláva Pánu a Bohu nášmu Ježišu Kristu i jeho milej najsv. Metke! Sláva, večná sláva svätému krížu Kristovmu, víťazslavnému to práporu nášmu! Sláva našej kresťansko-katolíckej ľudovej strane! Sláva všetkým jej verným, neohrozeným bojovníkom! Sláva! Sláva! Sláva!

Ondrej Rojko, vysl. farár.

Ružomerský ústredný gazdovsko-potravný Spolok.

Keď katovia na Kalvarii svoju prácu dokončili, posbierajúc svoje nástroje, ponáhľali sa dolu, tešiac sa pritom, že dobre svoju vec odstavili. Podobne niekoľko ľudí i v Ružomberku, čítajúc tieto riadky, ruky si budú trieť a pritom sa tešiť, že sa im podarilo znivočiť ružomerský potravný spolok. Kto-že sú to tí? Asnád' židia? Veru nie. Sami židia, ktorým, keď i od začiatku tento spolok bol nevítaný, uspokojili sa s tou myšlienkou, že hľa Ružomberok, ktorý počítuje vyše 3000 duší, je natoľko oprávnený, aby aspoň jeden katolícky sklep mať mohol,

keď i tak v Ružomberku jest pätnásť židovských sklepov; ba áno, oni nie jeden raz spolku pomohli, vypožičajúc mu peniaze, keď bolo potrebné väčšie výdavky zaokryť. Snád' evanjelici? Títo najmenej spolku uškodili. Áno, boli to sami katolíci, ktorí ako falošní proroci ku údom spolkovým chodili, balušiac ich slovami: „vypovedzte účastiny, spolok sa ide rozpadnúť, pridete o vaše peniaze“ atd'. A hľa, väčšia časť údov bez toho, aby sa boli dopytali o veci, alebo aby boli žiadali mimoriadne valné zhromaždenie, húfom začali jeden za druhým účastiny vypovedať, na to prestali v spolkovom sklepe kupovať, nemysliac na to, že sami proti sebe robia, lebo keď ten spolok nič neutríži, následkom toho ani nič zarobiť nemôže, a tak bežné výdavky, ako bytné, platy, daň atd'. len z účastín sa zaokryť môžu.

Už je to v Ružomberku tak, že jeden človek je v stave celé mesto zbalušť. Ozve sa, „to je náš človek, za toho budme“, a hľa, ľudia si ani nepomyslia, či ten človek na nás si dakedy pomyslel, za nás dačo urobil, mestu Ružomberku dačo pomohol, oni sú spokojní, že ten človek náhodou v Ružomberku prvý raz videl svetlo, a hľa, už celé mesto je zaň zbalušené.

Katolícky kruh minulú jaseň mal bál vydržiavať. — Prídu dvaja mešťania do krčmy, sadnú si k pohárom a takto sa shovárajú: „Ty, ja som dnes dvoch odhovoril, aby na ten bál neišli“; „a ja štyroch“, povie druhý. Títo dvaja neboli ani evanjelici, ani židia, lež katolíci, ktorým to čertovskú radosť spôsobilo, že takto katolíckemu kruhu uškodí môžu.

Nedá sa tajiť, že i politická vrchnosť to-muto spolku mnoho škodila. Započatie účinkovania tohto spolku skoro celý rok prekaziia, nevydajúc mu legitimáciu ku odpredaju, a zas, keď sa spolok o licenciu pre vypredanie nápojov a zatvorených fľašiach uchádzal, to mu odepeli, kdežto v Ružomberku skoro v každom potravnom sklepe nápoje vymeriavať môžu.

Samé zakladanie tohto spolku bolo už nesprávne. Zakladatelia odmrštili už inde vyprobované stanovy, poprekrúcali ich, aby len dividendy a platy uistili, čo pri takýchto spolkoch je bočná vec. — Vytrelí „zápisné“ a hľa vyše tristo ich bolo, ktorí svoje mená síce napísali, podpísali 20—30 účastín, a keď bolo treba platiť, ani jednu nezaplatili, tak, že sám spolok bol nútený, týchto zo spolku povytierať, a to sedrii oznámiť; čo spolku len škodu a prácu zapríčinilo. „Čistého osohu jedna tretina nech sa podelí dľa proporcie, koľko každý v sklepe utížil.“ Cez jednu noc bol ten bod zo stanov vynechaný. Osematridsať direktorov

ustálili, ani budapeštianske banky nemajú ich toľko, každého direktora protokolovanie mena stálo 5 zlatých, a hľa vyše 20 z týchto direktorov ani babky nedalo, ani len jednu účasť nezaplatilo, tak potom spolok dva razy stanovy meniť musel a direkcii na šesť údov zmenšiť. Konečne, keď bolo vypovedané, že správa bezplatne účinkovať bude, vtedy už ten slamový oheň pri mnohých vyhasnul, zabudli na ružomberské heslo „naše dieťa“, s predsedníctvom počtali likavského farára, ktorý do dnes pri spolku tomto zdarne účinkuje.

(Dokončenie nasleduje.)



Kto prvé pálené varil?

Istý chudobný roľník zavčas rána, bez toho, že by bol ranajky odbavil, išiel na roľu orať, a len krajíc chlebička vzal si so sebou. Dojdúc na roľu, vyzliekol kabátik a pod kričok ho aj s chlebom schoval. Po chvíli ustal mu kôň, ba i on už vyhladnul. Vypriahol teda koňa a pustil popásť, sám zašiel ku kabátiku, aby donesený chlebiček zjedol. V tom zaraz zbadal, že mu chlieb chybkuje. Hľadá, hľadá, obracia, vyvracia vačok aj vytriasa, ale — nadarmo, lebo chleba kde nič, tu nič. Sedliak od podivenia bol ulaknutý.

„Čudná to vec!“ vravel, „nikto tu nebol, kdežto chlieb mi niekto musel ukradnúť.“

Ten však, ktorý mu chlieb za ten čas, pokým sedliakoval, zodvihol, nebol nikto druhý, ako sám mladší čertík z pekla, skovaný súc teraz tam pod kričkom, načúvať chcúť klnutie sedliaka, totižto, ako čertov spomínať bude. Sedliak, pravda, ľutoval, že ho tak ktosi okradol, avšak dľa svojho spôsobu sa i potešoval.

„No“, hovoril, „však hladom nezomrem, doista ten, ktorý mi chlieb potiahol, väčší hlad a núdzu mať musel — nech mu je i na zdravie.“

A hneď i zašiel si k potoku, zapil si vody, a tak ňou občerstvený, dovedol si koňa, zapriahol znovu a oral ďalej.

Čertík sa ale veľmi čudoval a trápil, lebo nepodarilo sa mu sedliaka ku hriechu sviest. Navrátil sa smutný do pekla, a rozprával kniežatu diablov, ako ukradol sedliakovi krajíc chleba, avšak tento namiesto hrešenia ešte mu ho „na zdravie“ prial.

Knieža diablov hrozne sa napaprčil.

„Ach, ale aby sedliak — reval on — takto ti cez rozum prešiel, to si veľmi chybným; sprostoto si sa chopil k úlohe svojej. Ešte to by nám bolo treba, aby sedliaci s ich manželkami takto nám robili, tak ver naše peklo môžeme docela zavreť. Toho ti nijak odpustiť nemôžem. Id teda znovu na zem, ten krajíc chleba musíš si nie tak dobre vygrgať. Jestli za tri roky nespravíš poriadok predpísaný, vtedy ťa omočím do svätenej vody.“

Náš čertík sa veľmi ulakol svätenej vody; chcej-nechcej ponáhal sa na zem, a lámal si hlavu, aby chybu napraviť mohol. Rozmýšľal, až mu nejaký dobrý „plán“ napadol.

Obliekol sa za pekného mladíka a šiel do služby k sedliakovi za paholka. Naučil sedliaka, že ponevác suché leto sa ukazuje, aby močaristú roľu celú zasial zbožím. Súsedom všetko slnko vypalilo, u neho úroda veľmi úrodná bola. Mal dosť do nového, ba mu i zvýšilo k budúcemu roku. Nasledujúce leto paholok naučil sedliaka, že sa mokry rok ukazuje, aby všetky briežky posial zrnom. Súsedom všetko po nížinách polahlo a zhnulo, on však zase skvelú úrodu dostal, až nevedel, čo má s tým robiť.

Vtedy paholok naučil sedliaka, ako má pálenku variť z raži; a tak sedliak varil pálené, sám pil, i súsedov napájal.

Čertík odišiel ku kniežatu diablov a vychvaľoval sa, že si krajíc chleba náležite zaslúžil.

Hlava čertov sám sa chcel presvedčiť o tom. Vybral sa ku sedliakovi, ktorý práve druhých sedliakov hostil. I stalo sa vtedy, keď žena jeho do skleničky lievala a rozdávala, že sa potkla o nohu stola a jednu mierku vyliala na zem. Sedliak sa nahneval, a ženu hrešil a to poriadne.

„Ty blázon!“ zareval na ňu „čo myslíš, že sú to pomyje, a nie drahý dar Boží, keď ho takto čamblavou nohou rozlievaš?“

Čertík štuchol knieža lakfom a šuškal:

„Nebadáš, že teraz nevravia „na zdravie“?“

Sedliak ešte i ďalej hrešil, a potom nalieval sám a núkal sedliakov. Práve navracal sa domov iný súsed ukonaný súc, pozdravil sedliakov a posadil sa k nim. Ver sa i jemu zažiadalo okúsiť z toho „jablka rajského“, ale ho nikto neponúkol. Bez mála by bol zamrel. Sedliak však, namiesto toho, že by ho bol ponúkol sklenkou páleného, takto si sám popod nos mrmlal:

„Blázon by som bol každého len tak darmo napájať!“

Hostia pili, a domáci gazda nezostal tiež nazad. Pijaci si potom jeden druhému lichotili, jeden druhého vychvaľovali, reč sfa medové motúzky sa im vliekla. Hlava čertov načúval, a potom malému čertovi takto šuškal:

„Len ešte aby ich ten nápoj istivými učinil, že py jeden druhého ošudif chceli, vtedy do našej ruky všetci prídu.“

„Buď, knieža, len trpezlivým“, odvetil čertík. „Nech len druhú mierku vypijú. Ako líšky jedna druhej chvosty si okrucujú, tak títo sebe lichotia vtedy, keď sa vzájomne ošudif mieňa. Ale dočkaj trochu, hneď budú sfa tí vlci.“

Sedliaci aj druhú mierku vyliali do seba, ich reč hlasnejšou a surovšou sa stala. Na miesto medovej reči nastalo klnutie a nadávanie, potom i bitka, tak že čo nevideť nosy a uši si trhali. Aj gazda sa zamiešal, ale hneď ho i namastili.

Knieža čertov bez mála vyskakovať počal.

„Výborne, veľmi výborne!“ vravel.

„Dočkaj ešte, pane, do posledku“, vravel čertík, „lebo najlepšie predstavenie na „oldomáš“ bude. Nech len tretiu mierku vypijú. Teraz sú bešní sfa vlci, ale potom budú sfa — svine.“

Sedliaci užili aj tretiu mierku. Od tej celkóm zmakli. Opili sa, výskali, nebadajúc, že jeden druhého nepočúva. Naraz sa povzchopovali, po jednom dvoch, štyroch atď. ako prišlo, a hybaj! po celej ulici všetci križom-kražom sfa by len na tom krvavom bojišti, do barín a blata si políhali. Gazda tiež, chcejúc hosťov vypravádzať, predo dvermi do hustej hnojnice sa dolu nosom rozpláštil a sfa sviňa krochkal.

Toto, rozumie sa samo sebou, ľúbilo sa kniežatu diablov.

„No, toto si výborný nápoj vynašiel a krajíc chleba dobre zaslúžil. Ale mi aspoň povedz, ako si to len vymyslel? Pravda, vzal si doista najprv kvapku krve z lišky, od ktorej sedliak stal sa liškavým; potom z kvapky krve vlkovej, od nej stal sa lútym, ako vlk; konečne zo svine kvapku krve, aby sa tiež ňou sedliak stal.“

„Ach, nie, pane“, vysvetľoval čertík. „Iné som nečinil, ako len dobrú úrodu som dal sedliakovi. Zverská prirodzenosť vždy je v ňom, ale keď nemá čo jesť, a nepríde ľahko k živnosti, vtedy ho ani ostatný krajíc chleba nepopudí. Ale jestli má hojne, až nazbyt: vtedy hneď zamýšľa, ako by si dobrú vôľu urobiť mohol. Na to som ho dovedol, aby pálené pil. Akonáhle si z Božieho daru tej čertovice navaril, zraz oživila v ňom krv lišky, vlka i svine. Koľko ráz pálené pije, toľko ráz zverom ostáva.“

Knieža čertov nielen pochválil čertíka, ale mu mnoho zlatých medalií na prse navešal.

L'udu môj! Nezneužívaj dary Božie ku zlému, a nezneuctievaj obraz Boží sám na sebe. Máš li toľko, že niečo udelíš ti je možné aj biednejšiemu, ach, nemeškaj to urobiť! Ver, že niet nič lepšieho, nič potešiteľnejšieho, ba rozkošnejšieho nad to, ako slzy biednemu usušiť! Bože, zadrž nás do konca v stálej miernosti, aby sme niekedy mohli prísť do Tvojej radosti!

Pochválen buď Ježiš Kristus! Zdravas Maria!

Ján Klauček, učiteľ.



Jeho veličenstvo 18. apríla príde do Uhorska. V Gödöllöve zostane do 15. mája.

Novú idemnitú bude žiadať liberálna vláda naša, jestli okolo 20. apríla tuďe vidieť, že pojednávanie rozpočtu nevezme koniec do konca apríla. Čo je v tomto páde i potrebné, lebo ináč zas by sme habli do mimozákonného polozenia.

Osemdesiatdeväťročný spevák. Velebný P. Xistus Bakalyár z r. sv. Fr. v Prešove, ctihodný starček, ktorý po práci 50-ročnej svojho požehnaného účinkovania sa navrátil do Kláštora, aj tu hľa ľud povzbudzuje ku svätej službe. Vo veku tak vysokom sv. pašie ju Kvetnú nedeľu a na Veliký piatok chorálne spieval. Tento je nestor provincie, muž vysokej vzdelanosti, obzvlášte v reči latinskej je klassicky sbehlý. Za jeho horlivé účinkovanie je zlatým krížom vyznačený Jeho veličenstvom. Boh Ťa živ, starček náš ctihodný!

Obrátenie. V budapeštskom Jozefove vo farskom chráme 7. apríla bežiaceho roku židovskú slečnu Bertu Löw, ktorá ešte len 18 rokov má, pokrstil a do lona cirkve prijal kaplán a redaktor dr. Jozef N. Janda. V krste obsiahla meno „Gizella.“

Milosť Ducha svätého. V Krakkeri zas Jánova Krakker, ktorá kalvinskú vieru nasledovala koncom marca navrátila sa do lona cirkve Kristovej.

V Krompachu (v spišskej stolici) istý Ludvik Horemus, baník, posmech vystrájal z obrazu Jeho veličenstva, následkom čoho domáca pani M. Molnár mu aj výčitky robila; ale tento horespomenutý sa tak nahneval, že obraz shodil na zem, ktorý sa roztrepal na kusy. Pre tento zločin bol oznámený vrchnosti. To je v poriadku, že takúto podlosť tresce súd prisne, a'e na mnohých miestach zlorečia, meno Božie obrážajú, zo svätých vecí posmech vystráajú; ale mnohá vrchnosť si to nevšímne. Tu v Prešove takých oplánov chytia za golier a hybajú s ním do chládku. Celá česť patrí takým predstaveným, ktorí nielen vládarov zeme bránia, ale obzvlášte česť Božiu majú pred očima.

Návrat V Cséffe sa navrátil do lona cirkve katolickej kalvin sluzny Pavel Beóthy, vyznanie viery složil do rúk dp. farára Kornela Léky. — V Budapešti v chráme sv. Jozefa navrátila sa do lona cirkve unitárska manželka Jána Chaha, rod. Zuzanna Szóse. Podmienačne ju pokrstil a do lona cirkve prijal dr. J. z f Janda, hlavnomesťský kaplán.

V »Sárosi Hirlape«, ktorý v Prešove je redigovaný, pišu: „Alkotmány“ sú jediné noviny v krajine, ktoré v politike, na poli gazdovskom, v otázke cirkvej, národnej, mravnej a v otázkach výučby dľa programu kresťanského pokračujú.

Smrť. Klára Hrschová, vdova po povestnom miliónárovi Hirschovi, ktorý chcel osádzať ruských a haličských Ždov v Argentíne, zomrela v Paríži. — Autor povestnej polky „Der Krach, der Krach, der groisse, groisse Krach,“ Ján Oser, zomrel vo Viedni.

V šarišskej stolici v Radovom bola nájdená jedna monštrancia, shotovená z platiny, na predku sa otvára, robota jednoduchá, nie veľká, ale je ceny ohromnej, lebo ona pochádza z 13. stoloetia, na ktorej nápis znie, že bola vlastnosťou rádu Templárov.

Milosť Ducha svätého. Vo Vacove Alžbeta Orbán — v Dunakese zas Alexander Gómöri sa navrátili do lona cirkve Kristovej z cirkve protestantskej.

Rodom židák Moric Grünwald v prašovskom oddelení vojenskom dňa 3. apríla bol pokrstený v chráme farskom kat. pri slavnosti velikej, ktorému bol krstným otcom pán kapitán; ku cti jemu vojenský kapitán veľkú hestinu pristrojil. Spolu musím pripomenúť, že tento pán vojenský prisno zachádza s tými vojakmi, ktorí zlorečia. Nech Boh živí takého predstaveného, spolu aj novopokrstného mnoho rokov! Hľa, aj v stave vojenskom môže byť človek mužom apoštolským!

Kráľovský žalár v Prešove, ktorý môže sa svedomite za príklad v krajine predstaviť. Obyvateľov týchto skrúsenosť prenikne človeka, s akou oni pobožnosťou pristúpili ku sv. spovedi, všetci krásne prichystaní v duši, vopred svedomie svoje spytovali volaním Ducha sv. Každú nedeľu a sviatok pod svätou omšou klačiaci sv. ruženec sa modlia. Počet väzňov veľmi sa snížil, čo je živý znak polepšenia ľudu slovenského.

Z biskupstva spišského. Vincent Kussinszky, farár v spišskom Hanušovci, prešiel do Lethanovic za farára.

Koniec krajciara. Dľa ministerského nariadenia sa krajciare a polkrajciare v privátnom obchode až do 30. júna, pri štátnych kassách až do 31. decembra toho roku musia prijať. Od dňa 1. januára budúceho 1900. roku krajciare už žiadnu cenu nebudú mať.

Kurací mor. Okolo Krakova (Poľská) ako noviny píše, pustoší mor medzi kurami. V mnohých dedinách všetky kury zahynuly.

Assentírka v spišskej stolici. V Spiši nasledovným poriadkom bude vydržiavaná assentírka: dňa 17. 18. a 19. apríla v lubovenskom; 21. 22. a 23. apríla v staro-veskom; 25., 26. a 27. apríla v kežmarskom okrese; 28. v meste Kežmarku, 29. v meste Lubica; dňa 1. mája v meste Poprád; 2., 3. a 4. v sobotskom okrese; 6. mája v meste Nová Ves; 7. 8., 9. a 10. mája v novo-veskom, 12., 13. a 14. mája v v levočskom okrese; 15. mája v meste Levoča; 17. a 18. mája v podhradskom okrese; 19. v meste Podhrad; 20. v meste Vlach; 22., 23. a 24. v gönickom okrese, a 25. mája v meste Gölnica.

Nadobýčajná denná mzda. Pred veľkou nocou dovezli do Pešťbudína jeden million metrických centov pšenice, aby ho dľa smluvy odovzdali obilnému trhu. Následkom toho nádenníci, ktorí vykladajú obilie z lodí, stali sa veľmi hľadanými, ba dovezli 250. zo S. g. d. Pevý deň platili 3 zl. ra dň miesto obyčajných 1 zl. 80 kr., potom po 5 zl., 8 zl., ba konečne až po 12 zl. na deň. Perse, táto sláva trvala len, kým ten million metrických centov povynášali do skladov trhu.

Povýšenie officierskych platov bude vzaté už do rozpočtu na rok 1900. Dľa toho plat poručíka bude obnášať 8400 zl. (mimo bytného), nadporučíka 1020 zl., kapitána II. triedy 1200, kapitána I triedy 1500, majora 2100, podplukovníka 2600 a 3000 a plat plukovníka 3600 zl. ročne.

Novej defraudácii povestného Krivány prišli na stopu revisori, ktorých ministerstvo vnútra bolo vyslalo do Aradu. V sirotskej bolo totiž uložené i šperkov v hodnote 30.000 zl. Krivány premárnil i

tieto šperky. To bola tam znamenitá kontrola. A tí páni, ktorí tak vykonávali kontrolu, snívali o 2 stotini stoličnej dane, ktorou mali by sa nahradiť defraudované státisíce, ktoré Krivány so svojimi kompanmi bol premárnil.

Nebezpečný agent. Max Schwarz chodil po zámezných hospodároch a na základe tlačných lisín sluboval im vyprostredkovať požičky záložného ústavu. Blankety boli falošné a tým spôsobom vylúčil zmeniek v hodnote 30.000 zl. Zmenky krásne i eskomptoval a peniažky stvoril. Na oznámenie 35 oškodeľných chytili švindlera vo V. Várade a uväznili. Peniaží nenašli u neho.

Pokrstiť sa nechal v Päťich Kostoloch žid konduktor Ján Wollák na začiatku apríla.

Ako dlho máme spať. Za oných časov složená bola latinská báseň, dľa ktorej dosť je 6 hodín spať, 7 hodín len darebáci spia. No dnes je to ináč, lebo i samí socialisti žiadajú 8 hodín na odpočinok. Dnes je to pravidlom, aby deti do 2 rokov 18 hodín spaly, deti medzi 3—6 rokami majú 14 hodín spať, deti medzi 6—8 rokami majú 12 hodín spať, deti vyše 12 r. potrebujú 10 hod. spánok. Dospelému človekovi dostačí 7 hod. spánok. Najviac stojí spánok pred polnocou. V zime viacej má spať človek, nežli v lete. Keď človek spí, má mať zatvorené ústa a cez nos má dýchať. Posteľ ďaleko má byť od obloka, v ktorom páde okno aj otvorené môže byť. Najlepšie je na pravom boku ležať.

Hlásnik lúpežníkom. V Karlsdorfe (temešvárska stolica) od istého času usporadovaly pašijné hry. Dôchodok bol určený na okrášlenie kostola. Po tieto dni kaplán po ukončenom predstavení vzal nasbíerané peniaze a spiechal domov do fary. Na ceste — bola veľká tma — prepadol ho ktosi a pováľil na zem. Ale kaplán nepustil peniaze a počas borby uhryzol útočníka do ruky a potom sa vysvobodil z jeho rúk. Žandári vypátrali lúpežníka na základe pohryzutej ruky a odovzdali ho súdu. Je to dedinský hlásnik sám, ktorý má strážiť nad majetkom a bezpečnosťou ľudí.

Dlžoba štátov. To je strach, koľko dlhov už narobily štáty. Nenie možno, aby ich kedy splatili mohli. Na každú hlavu padne úhlov: vo Francúzsku 768 korún; v Nemecku 198 korún; v Portugalsku 744 korún; v Hollandsku 432 k.; v Taliansku 384 k.; v Anglicku 346; v Egypte 322; v Belgicku 274; v Grécku 260; v Španielsku 232; v Rumunsku 216; v Rusku 144; v Rakúsku 144; v Turecku 106; v Uhorsku 106; v Srbsku 106; v Dánsku 87; vo Švajciarsku 79; vo Švédsku 72; v Amerike 72; v Luxemburgu 41; v Bulharsku 33; v Čiernej Hore 85 korún. Sám Londýn má 200 mill. zl. dlžoby; Paríž ma 900 millionov zl. dlžoby.

Pút do Štiavnice. Ktorí z okolia Nitry na Vynáleznutie križa pod vedením modleníkov Jozefa Urbana z Kópödsu a Pavla Chlebec z Aba-Lehoty do Štiavnice na pút ísť chcú, nech sa shromaždia 3-ho kvetňa na 8. hodinu raňajšu v Nitre na Párovci.

Krádež. Z kassy košicko-bohumírskej železnice na Vrútkach ukradli 25.000 zl. Šesťtisíc v striebre zlodej kotal v kasse. Zlodejov stopujú, ale dosiaľ bez výsledku.

Násilníci pri druhej varínskej volbe chceli síce odvolať appellátu, pokiaľ však štátny zástupca nechcel so svojej strany odvolať appellátu, nuž i oni zahryzli do kyslého jablka a appellovali.

Zamrzli v marci. V Boľovciach staly sa dva zvláštne pády. Zamrzli dvaja ľudia, a síce dňa 29-ho marca jeden 12-ročný chlapec v Boľovciach a dňa 30. marca zas jeden chlap v Surčíne. Nočná teplota bola 0—1° C., denná teplota 11—17° v tóni. Je to veľmi zvláštne pri takej teplote zamrzúť a ten chlapec k tomu bol v kožuchu a v čizmách.

Kus štatistiky z vladárenia baróna Bánffyho. Kongressu socialistov, ktorý zasedal v Pešťbude, bola predložená i štatistika utrpení, ktoré socialisti pretrpeli po sabolčskej „zbure“ behom dvoch rokov. Nachodia sa v tom nasledovné dáta: 1) Žandári zabili 51 robotníkov. 2) Žandári ranili 114 robotníkov. 3) V 54. mestách a obciach prekutali byty vyše sto robotníkom. 4) Chytili a za dlhší čas väznili 295 robotníkov. 5) Vypovedali a postrkom poslali 274 robotníkov z 36. miest. 6) Brutálne až na krv ubili 34 robotníkov vo väzení. 7) V celku robotníci pretrpeli 47.645 dní žaláru, 14.120 dní väzenia, 3320 dní štátneho väzenia, spolu 65.085 dní alebo 176 rokov a 345 dní. 8) Peňažných pokút zaplatili 34.624 korún. 9) 29. mestám a obciam poslali nazpät stanovy. 10) Rozpustili 28 spolkov pre rozličné príčiny. — Veru dost driečna ilustrácia éry Bánffy-Perzelovej. — Ostatne kongress nemohol dokončiť svoje práce, lebo na druhý deň svojho zasadania bol rozpustený pre ohromný krik, ktorý vyzval delegát segedínsky B. Pollak. Tento Pollak bol sadzačom v Pešti a po vypovedaní z Pešti agitoval v Segedíne a okolí. Na kongresse bolo 263 delegátov, ktorí zastupovali 114 obcí. Poradná dvorana ozdobená bola podobiznami Marxa a Lassalea.

Medzinárodný kongress žurnalistov zasedá v Ríme. Na zahájenie prišiel i kráľ Humbert s kráľovnou a následníckym párom trónu. Boli prítomní i všetci ministri, viac členov diplomatického sboru a iní hodnostári. — V prvom zasadnutí kongressu delegát Moneta (Milano) vyslovil svoju ľútosť nad neprítomnosťou štyroch uväznených kollegov (Albertari o, Chiesi, Romussi a Turati, uväznení počas socialistic-

kých výtrzností v Milane a okolí) a navrhol, aby kongress vyslovil svoju žiadosť, aby boli prepustení na svobodu.

Gtených čitateľov, ktorí chcú požičky na lacný percent dostať, upozorňujeme na „Oznam“ na poslednej strane „Kresťana“.

Pút do Lourdu.

Pohnutie: 21. aug. 1899.

Smer cesty:

Budapešť — Kaníža — Marburg — Pragerhof — Villach — Francensfeste — Ala-Verona — Milano — Genua — Marseille — Toulonse — Lourdes — a tou istou cestou nazpät.

Ceny: I. triedy 220 zl.) Úplné
II. triedy 170 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 100 zl.) 8 dní.
III. triedy 88 zl. bez bytu a zaopatrenia.

Termin hlásenia sa:

Pri ľavnej cene: 15. júna 1899.

Pri riadnej cene: 15. júla 1899.

Obširnejšie vysvetlenie podá a programmy posielá

Dr. Fraňo Robitsek,

farár vo Velkom Maroši hontianska stolica.

Pút do Lurdu.

Paray le Monial, Einsihdeln a Wiltena.

Povedie: Gedeon Demeter, farár.

Pohnutie: 6. júla 1899.

Návrat: 24. júla. Cesta potrvá 18 dní.

Smer cesty:

Budapešť — Viedeň — Linz — Salzburg — Mnichov, Lindau — Zürich — Genf — Paray le monial — Lyon, Toulouse — Lurd — Toulouse — Cete — Lyon — Genf, Zürich — Einsihdeln — Insbruck — Wiltena — Viedeň — Budapešť.

Ceny: I. triedy 245 zl.) Úplné
II. triedy 185 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 105 zl.) 9 dní.

Hlásit sa možno do 10. júna u výš spomenutého farára, u ktorého podrobný program dostat (Budapešť, II. Bombatér 10.)



V ý k a z

peňažných pre bobroveckých pohorcov k farskému úradu bobroveckému doposlaných milodarov.

(Pokračovanie.)

Sbierka Pavla Hutyana, kaplána vo Veľkej Lovči, 27 zl. 50 kr. Dp. Fraňo Petrik v Hosszúfalve (prešporská st.) a jeho veriaci 26 zl. Kapitulé Rábska, Ján Bežo v Senici a dp. Pavel Príhoda v Búr Sv. Mikuláši a jeho veriaci po 25 zl. Žigmund Križan, evanj. farár v Trenčíne so svojimi veriacimi 22 zl. 50 kr. Jozef Hyrošš, dekan-farár v Zólyom-Péteri a jeho veriaci 27 zl. 6 kr. Dp. Imrich Čajda v N. Hričove s veriacimi 20 zl. 30 kr. Vdp. Anton Balitš, kanonik, 20 zlatých. Dp. dr. Ján Michálek a jeho veriaci 20 zl. Dp. Ferdinand Šándorfi v Lopašove s veriacimi 19 zl. Farský úrad vo Füzeš-Abonyi 21 zl. 55 kr. Sbierka Pavla Ruttkay v B. Bystrici 15 zl. 90 kr. Sbierka z Rovného, doposal dp. Oravský, kaplán, 12 zl. 20 kr.

(Pokračovanie nasleduje.)



D O P I S Y .

PREŠOV.

Vážený pán Redaktor!

Dni veľkej radosti duchovnej v čas svätého pôstu sa ušly v kráľovskom meste Prešove, a síce od dňa 18. marca až do 28. tohože mesiaca. Slávnosť túto vybavovali mužovia vznešeného povolania: Spoločnosti Ježišovej velební otcovia: P. A. Daubner, Flodung, Silvester, Bóta a Žiak. Láskový duchovný otec veľk. p. Pletényi, opát a farár mesta Prešova, ktorého srdce starostlivé o všetko sa stará, čo je ku prospechu jeho dieťkam duchovným; teraz obrátil zreteľ svoj až do hĺbokosti duši, jestli by sa nejaký boj a nepokoj tuná nachádzal, aby im pokoj Ježiša láskavého do ich srdca odovzdal, dobre vediac, že sv. missie zvláštnym spôsobom účinkujú k prospechu ľudu kresťanského. Áno, missie pre ľud kresťanský sú potrebné a veľmi užitočné, lebo bezbožnosť a nemravnosť sa nachodí nielen v triedach stavov vysokých, ale aj medzi obecným ľuďom natoľko, že chyby tieto riadnymi prostriedkami pastierskeho úradu nenie možno vykorenit; z tej príčiny len pomocou kňazov cudzích skrze sv. missie je možné opraviť stav duši veriacich; a síce z príčin nasledujúcich. 1) Keby pastier duchovný akýkoľvek nábožný, výrečného a príkladného života človek bol, nemá toľkého dojemu na ľud toto všetko, ako keď celkom cudzí, neznámi, tymito vlastnosťami ozdobení kňazi sa zjavia medzi ľuďmi, ktorých nič inšie ku ľudu neviaže, iba láska v Kristu, sú sběhlí i v umení riadenia duši, i v kázaní, obzvlášte jestli ich chýr o ich pobožnosti a svätosti života už všade predchádza a sprevádza, vzbudzujú v ľuďoch zvláštnu akúsi pozornosť, reči ich činia väčší dojem, preniknú skôr srdcia prifahujú ich k službe Kristovej a spôsobujú u ľudu obrátenie a znovuzrodenie, pretože ľud pred nimi

skôr odkryje tajomstvá a veľké ťažkosti srdca, a spolu napomenutia ich s poníženosťou plnia veriaci. Toto je prvá príčina, načo sú sv. missie. 2) Bár stálosť v svätých povinnosťach kňaza je opravdive dokonála pred ľuďmi, predsa pre mnohé starosti mnoho veriacich cez týždeň býva oslabeno; kdežto ale pri sv. missiach duch človeka so dňa na deň býva zamestnaný hlásaním právd večných, nemá takrečeno ani času zaoberať sa so zemskými veciami. 3) Poriadok pri sv. missiach, ktorý sa koná, veľmi je dojímavý, a síce: tie spoločné modlitby, sv. kázne, horlivosť duši pri sv. spovediach samosebou takrečeno preinačí aj tvrdých hriešnikov. Slávnosti ale: obnovenie sľubov pri krste, odprosovanie pred velebnou sviatosťou, ďakovanie domácemu otcovi duchovnému, odberanie sa missionárov, odporúčanie ľudu pod ochranu Panny Marie, toto sú také dojmy, ktoré ozaj dušu človeka pohnú. 4) Keď ľud vidí, že aj tí mnohí ľudia sa priblížili ku Kristu Pánu, ktorí roky a roky chrám Boží vidieť nechceli, skrúšene ľuľujúc nad životom svojím, to tým viac povzbudí aj ľudí nábožných ku stálosti v dobrom. 5) Pri sv. missiach v kázňach také bývajú spomenuté veci, ktoré takrečeno kňaz miestny ani spomenúť ľahko nemôže, missionárom ale celkom rovno idú aj k tým najhákľivejším otázkam duše. Ďalej: 6) Ovccie sv. missie je: že kňazstvo a rehole svoju vďačnosť a dôveru obšiahnu od ľudu veriaceho. Duch Kristov znovu sa zrodí v srdciach ľudu, ťažkí hriešnici zo spánku smrti ku skutkom Bohu milým sa navrátia.

Také skutky milosti Božej zakúsil ľud tuná v Prešove; výsledok bol, že ku spovedi pristúpilo: 7855 Slovanov, 1690 Maďarov a Nemcov.

Ponevác ale pobožnosť táto pre množstvo ľudu a aby sa poriadok udržal, na jednom mieste sa nemohla vybavovať, tedy Slovani mali v kostole velebných otcov Františkánov, Maďari ale a Nemci v chráme farskom slávnosť túto.

Veľmi by bolo potrebné tu v krajine, aby sa v každom dekanáte aspoň každý piaty rok takéto sv. missie vydrživaly, a vtedy verím silne, že pohanských socialistov nebude v krajine, ale socializmus kresťanský, to jest: jednota ľudu v Kristu sa utvorí. Boh tedy láskavý zaplať tebe, oťce duchovný, veľk. pane opáte, za starosť túto o dieťky duchovné. Boh ťa žehnaj časne i večne; tak podobne vám, otcovia velební, ktorí ste ľud obohatili darmi nebeskými, láska Ježiša nech nás posilňuje.

Že mnohí inoverci tiež brali účasť pri sv. kázňach, ja im prajem, aby Boh požehnal ich srdcia, aby sa ta navrátili, kde niekedy praotcovia ich naši spokojnosť duše v Kristu, ktorý je strom života večného.

DRAHOVCE, 1899. 24. marca.

Vážený pán Redaktor!

Úctve prosím o uverejnenie nasledujúceho môjho opisu. Dňa 3-ho apríla b. r. v pondelok večer končí y

nie len veriací ľud drahovský ale i z okolia ľud pobožný bol očitým svedkom jednej mimoriadnej a ducha pozdvihujúcej áno cirkevny život kriesiacej slávnosti, ktorá každého prítomného prenikave dojala k slzám radosti a žalost veľkotýždennú v radosť premenila duchovnú. A jako slávne vzkriesenie Pána nášho Ježiša Krista, vlastne pamiatka tohože potešila a radosťou naplnila apoštolov a učedníkov Pána, keď sa týmto po smrti svojej zjavoval a keď sa oni presvedčili o tom, že Ježiš Kristus skutočne hore z mrtvých vstal, že On opravdive žije, s mocou svojou božskou vzkriesený: podobne tak i ľud veriací uradovaný plesal nielen nad pamiatkou vzkriesenia Krista, ale tiež i nad vzkriesením ducha a života cirkevného, jaký sa pozdvihuje pri riedkavých všakových slávnostiach kresťanských. V spomenutý deň v Drahovcach konalo sa v chráme Božiom svätenie (žehnanie) sochy bl. lourdskej Panny Marie; štyroch obnovených zástav; jednej u Uršulinek v Trnavskom kláštore krásne vyšívanej oltárnej plachty; a dvoch utešeno vyšívanych podušiek oltárnych. To sú vám pre kostol štedré dary a obety od ináče zbožných farníkov drahovských.

Socha bl. lourdskej Panny Marie, ktorej základ ra 1 meter 10 ctm. je široký, a s maszabsliskou jaskyňou na 3 m. 25 ctm. vysoký, bola umelecky vyhotovená od pp. Rétaý a Benedeka, liferantov to kostolných vecí v Budapešti, je to štedrý a veľkolepý dar pre kostol drahovský aj s pasáčkou Bernardimou, — pohádzajúci od vrúcnych ctiteľov marianskyh, od pobožných farníkov drahovských menovite od Michala Ondrejčka a od jeho pobožnej manželky, Anny Riček. Hore nad jaskyňou skryje sa nápis slov „Ja som nepoškrvené Počatie,“ a pozlátený kríž.

Vyš: podotknúť dobrodincovia okrem sochy bl. lourdskej Panny Marie, a sochy Bernardíny dali vyhotovíť v Budapešti tiež aj sochu „Ježiška“, ktorážto socha stáť má na hlavnom oltári, ale pre zimné, a zlé počasie není ešte shotovená (vyschnutá); konečne darovali oltárnu plachťu krásne vyšívanú, a dva dvojramenné svietniky z bronzu pozlátené ku lourdskej bl. Panne Marii s oboch strán do múru vpravené. — Podušky oltárne s' ečna Antonia Hajster obetovala, a 4 obnovené zástavy: rúženská, obecná sv. Martina. atď prispením p. notára a slávneho úradu obecného jako i z milodarov, z dobrovolných obetí farníkov povstaly.

Všetky tyto věci svätením oddaly sa chrámu b. k spasiteľnému úžitku, k duchovnému vzdelaniu. — Slávnosť tohoto svätenia previedla sa okázale, impo-santne.

O 9. hodine ráno po vyzvání zvonov s vyjasnenou tvárou hrnul sa ľud sviatočne oblečený k príbytku farskému; lebo tu bola zložená bl. lourdská Panna Maria z Budapešti vlakom železničným dodatá. Vyše 40 družičiek bielo oblečených a ovenčených

obstúpilo na farskom dvore nosidlá vencami okrášlené, na ktoré vložená bola socha a od družičiek nesená z fary do kostola v prievode pod zástavami a sv. krížom, a s pekným poriadkom.

Na predku mládenci, za nimi starší mužovia s oboch strán po jednom a jednom kráčali. V prostredku hudba z vesela ozývala sa a k úcte Panny Marie nábožný spev sa rozliehal od 15 húdebníkov spre-vádzaný. Za tymito šly družice s oboch strán; a v prostredku jedna z družičiek nesla pozlátený kríž, druhé niesly vence, a Bernardinu a šest družičiek neslo sochu bl. Panny Marie lourdskej; potom s miništrantmi kráčal kňaz a za ním ostatne s oboch bokov družice, dievky a ženy.

Prínduc tento provod slávnostný do chrámu b. miestny otec duchovný vystúpil na kazateľnu, a držal primeranú reč k veľikému množstvu ľudu. Vyjadril príčinu tak válného shromaždenia veriaceho ľudu k dnešnej duplovanej slávnosti radostnej. Za jedno vraj sišli sme sa v tak veľikom počte, aby sme sa tešili, pamiatke slávneho vzkriesenia Pána Ježiša Krista, ktorá je zárukou a nádejou nášho budúceho v poslední deň z mrtvých vstania; aby sme sa z toho tak radovali, jako sa radovalo srdce — dla dnešného sv. evanjeliuma — tých dvoch učedníkov Pána do Emmausa cestujúcich, ku ktorým v podobe cestovateľa pripojil sa po smrti svojej Kristus, a oni ho teprv poznali v lámaní chleba a radovali sa vidiac že Pán jejich žije, a spiechali naradovaní toto videnie a objavenie Krista vzkrieseného vyrozprávať Apoštolom v jedno shromaždeným.

Za druhé vraj raduje sa srdce naše, že v chráme b. budeme mať tú nepoškrvenú Pannu Mariu lourds-kú, ktorá pre výborné svoje cnosti od Boha za bohorodičku vyvolenou byť hodná bola pod materinským srdcom toho nosiť, syna Božieho, ktorého pamiatku vzkriesenia slávime, a ktorý vzkriesením svojim nad diablom, hriechom, nad smrťou a peklom a nad svojimi protivníkmi slávnostne zvíťazil.

Potom kazateľ podával cieľ, pôvod, a príčinu od cirkve urídených svätení, posviacky kňazov chrámov, otárov, jako i svätenia iných vecí kostolových, atď. a vyriekol: „že ponevác p. dekan okresu požiadany, ale zamestnaný súc nemôhol prínst k posväteniu vecí, a darov do kostola obetovaných, tak teda miestny otec duchový k tomu splnomocný a uprávnený úlohu tú vykoná a svätif bude oné dary: podľa predpisu v ristuali. Konečné pekné veci zázračné pospomínal kazateľ o lourdskej Panne Marii, a na zavierku zvolal: „A vznešená biela Panny táto lourdská Panna Maria prevesený má ruženec sv. a ruky sopiate sú k modlitbe, jakoby riekla Vám: „Modlievajte sa sv. ruženec, modlite sa, a pracujte. Buďte stáli vo viere a v dobrých mravoch. Majte oškľivosť oproti hriechu, najmä oproti nemiernému pitiu pálenky. Buďte triezliví, mierni skrovní a šanobní. Vstúpte do spolku miernosti atď.

Naposledy kazateľ vďaky vzdával všetkým dobrodincom a darcom za dary a obety pre chrám Boží venované, a za všetkých sa pomodlil, by sám Pán Boh a vzkriesený Ježiš Kristus bol im za dobrodenie časná i večná odplata. Po kázni chór zachádzal „Raduj sa kráľovná rebeka“ a prikročeno k žehnaniu a sväteniu nadrečených darov. Pri kropení svätenou vodou ľud a viac spieval chór: „Asperges me hysop“ „Pokrop ma s hysopom a budem čistý.“ Potom nasledovala pieseň: „Tisíckrát pozdravujeme Teba Matičko Kristová Ježiša“ sprevádzaná hudbou.

Pod omšou sv. spievalo sa do pozdvihovania: „Ráč nás Pane zbaviť nepravosti, a všelijakých našich zlostí. My sa všetci v tomto chráme, Velebnosti tvojej klaníme.“ — Po pozdvihovaní ale: „Milosti božskej bohatá Maria Matko milá.“ A po omši svätej: „Horí k Tebe láska Matičko božská o Pannenko Maria.“ — A s požehnaním skončila sa slávnosť táto, na vždy pamätná, nielen pre ľud veriaci, ale i pre mňa zato, že sa ona konala za živobytia môjho a práve tohoto roku kedy som ja slávil jubileum 50 ročného kňazstva môjho. S Bohom. *Osam.*

GAJARY, 13. apríla.

Dôstojný Pane!

Dňa 1. apríla vypukol u nás oheň o 3 hodinách v noci, ktorému v obeť padly 3 domky, pár sto metrov od mestečka vzdialeré, búrka bol aj tichý čas, oheň sa chytré preniesol z jedného domu na druhý, tak že nemahli mnoho zachrániť, zhorely aj 4 svine, koza, a niekoľko včelných klátov a volačo hydiny, škoda není tak veľká, jako civilná, lebo sú to samí chudobní ľudia a nádenníci; v každom dome býva dve rodiny.

Není to veľkej chvály hodno, keď dakto zlé po svete roztrása, ale niekedy je to aj na osoh.

Od miesta požiaru asi na tristo metrov je vozu dobre prístupná stojáca voda, a predsa k ohňu doviezli vodu, až bolo skoro všetko zhorené, v našom mestečku je asi sto párov dobrých záprežných koní, z tých prispeli pomocou vodu vozit' asi štiria, a to je tak vždy, nielen včel. Dokáď žandári s hajdúchom na silu nevyháňajú, zo svojej vôle nezapriahne ani pre kmotra, no aj tu česť výnimkam; každý hospodár nech má obrátený vóz ojorn z dvora a nie do dvora, o škope a putenkách nech vždy vie, kde sú, aby ich nočného času aj po tme našiel, ale tu ich mnohí ani v pravom polodni nemôže najst', ponač na tú pohotovosť nepamätá; ja sa nebojím, že mne dačo zhorí, a predsa či fujak či lejak je vonku nočného času, sa aj po tme zchystám a hneď, lebo požiar je najnáhlejší a času najneurčitejšieho. Ani smrť není tak náhla, lebo obyčajne má predznaky ale požiar nie, *Ex-hasič*

Od ROVNANSKYCH VRCHOV, 24. marca.

Velactená Redakcia!

Na poprek tomu, že my s kostolom a so všetkými cirkevnými záležitosťami pod Vysokú farnosť patrime, musíme byť ku Rovnému pripojení, kam zas s daňou a inšími obecnými a političnými záležitosťami patrime. Nebereme na to ohľad, že my s našich vrchov, dve potažne tri hodiny cesty máme, kdežto na Vysoku za malú pol hodinku prideme, len z príčiny tej, že sme od predstavených obce v každej maličkosti sekurovaní a prenasledovaní, tak ku príkladu pri civilnom sobáši, pri pôrode a pri zomretí konečne v každom páde, kde sa civilna matrika potrebovať musí. Keď určenú úradnú hodinu, ktorá od 9 do 10 hodiny trvá, jestli zamešká, je prinútený človek bez vykonanej roboty zas naspiat dve potažne tri hodiny špacirovať a zas na druhý deň na prísno úradnú hodinu sa ustanoviť.

Je to najviac pre sobášne páry neprijemné, ktorým v takom páde aj prichystané pečivo sa zostarie. Tú dobrotu nám tieto civilné matriky a sobáše doniesly, v tom čase jako tieto veci do života vstúpil mali, nám celkom ináč sľubovali. Pre takéto a inšie prenasledovanie, jako som hore spomenul, je naša žiadosť, od obce Rovne odtrhnúť sa a k Vysokej pripojiť, čo sa nám aj — s istotou hovoriť môžem — stane.

Ešte jedno žiadam verejnosti predniesť. Ponač v našej obci sklepníci a krčmári sa k zástave liberálnej priznávajú, tak sme prinútení u ľudových priemyselníkov naše potrebnosti kupovať. Naši úctiví liberálčekovia sú ale tak ďaleko nehanebliví, že nám svoje partéky na silu natískajú.

Nasledovne sa mne tieto dni jedna vdova, žalovala. Boly asi ešte štyri dni pred svadbou, príleť pred moje dvere vóz naložený so všelijakými nápojmi, pýtam sa pahoika, čo to doviezol. Paholok tojest ten furman mi odpoveď dal, že mne z Rovného istý krčmár, ktorého za dobrého privrženca liberálov znám, o ktorom istotou sa doznať môže, že keď by sa nebol stal krčmárom, bol by od liberálov za civilného farára vymenovaný, bo je vysoko učený, bol aj sklepníkom, takáto osobnosť patrí do krámu liberálov, tento istý liberál mne k svadbe tie trúnky poslal, a že vraj mne ich lacno bude rechnovať. Ponač ja ale od takých panákov niečo kupovať z ďaleka ani mienky nemám, som jemu jeho trúnky naspiak poslala, a nech sebe ich zažijí, kým sa volajaký liberál snatok vydržiavať bude. To je príklad, že nielen z predstavenými obce, ale ani s krčmármi a sklepníkmi sme spokojní není, čo je hodná príčina, že by sa rovňanské vrchy pripojily k Vysokej, kde bez toho našich poriadnych cirkevných predstavených máme, ktorí nás k добрote a k pobožnosti vyučujú.

Včulek vám Velactený Pán Redaktor viac takého nového písať nemám. S Bohom. *Vršiar.*

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Ti všetci, ktorí ešte nedoplatili na „Krestana“, napomínajú sa, aby to čím skorej učinili, pretože v protirnom prípade prinútení budeme im noviny zastaviť.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „Krestana“-a, aby ráčili dopisy v nedelu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

J. Fr. v Čachticach. Povedzte Georgovi Bojsa-zeav figiarovi to na kartu, že ešte panujeme naňho. — Redakcia mesačníka „Posol“. Hľadzte, aby váš časopis riadne chodil veľk. slečne Anne Zimmermann v Čachticach (Csejthe), lebo predplatila si. a predsa ho nedostáva. — Rychtár Červ. v Častkovcach. Veľmi nás teší, že ste už nie pestovateľom liberalismu; keď tak chvalitebne budete pokračovať, skôr-neskôr ctihodným ľudákom sa stanete. — Hospodársky článok „Chovanie sviň“ sme prevzali z „Hospodárskych Novín“. — V. J. Vy by ste tuším aj psa chceli šibať fúzami. — Č. V. v Kralovanoch. Čo sa vlečie, neutečie, aj postrieľaný zajac preto neutečie, lebo sa len vlečie. Tatkovi úctypný pozdrav posielame. — Štef. Zerna. Už je po ťažkej práci, dobre by bolo nám dačo zaslať. Vaša najposlednejšia zpráva z kalendára sa bude usmievať na vás. — J. K. v Košiciach. Kto so psami spáva, ten s bichami vstáva. Liberálom dajte pokoj, aby i vaše svedomie malo pokoj. — J. R. v Čachticach. Po ukázanej ceste treba ďalej kráčať. Od oplánov ja vždy bočím a zkusujem, že to len dobré výsledky má. — V. J. v Boššaci. Keď pôjdete na faru, vykonajte to nám. — Ľ. Z. v Krupej. Vašu radu nemôžeme nasledovať. To len vy čiňte tak: Uhorky jest s cukrom a kávu zas s octom. Ináče my kávu ani v topánke nemáme radi a cigaru ani vtedy nemôžeme vystáť, keď je už močkou. — Maria Mališka v Kláštoře. S poplatkami spolku loretánskeho domu sv. Rodiny my nemanipulujeme a na tento cieľ sme my doposiaľ ani krajciara neprijali. Píšte znovu p. Vargovi do „Csongrád Csány“, snád vám vysvetlí vec. A tak nevieme vám povedať, kde trčí vašich 4 zl. 80 kr. — K. J. Zapamätajte si ale dobre, že múdry človek smiechom vyhne posmechu. — Kritisujúci na Horňákoch. Kto pozná seba, neodsudzuje iných. — V Chtelnici V. J. Dajte tomu pokoj. Veru je to pravda, že kto nemá starosti, hľadá si starosti. — Ján Smutný v Borovcach. Vy sa pýtate, ako je to, že zákony daktorých krajín dovoľujú kronprincovi v 14. roku na trón vstúpiť, kdežto ženit sa nesmie pred 18. rokom. Nuž tomu je príčina jedine to, že ťažšie je ženu, nežli krajinu spravovať. — R. J. v Krivej. Čo je s tou židovkou a s tým gazdom? A jaľše čo robia? Pria-

teľom pozdrav. — Anton Skičiak 1 zl. na chlieb sv. Antona; — Ján Iván 1 zl. bobrovským pohorencom 1 zl. poslal. Pán Boh zaplac. — K. H. Zapamätajte si, že dobré ďaleko vonia, ale zlé ešte ďalej smrdí.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korešpondenčnej karte nepýta druhé, lebo to je unovánie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný urobiť každý poštový úradník *úplne za darmo*. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udat u poštovej direkcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten ošoh, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslné.

Knižná polica.

Príprava ku sv. spovedi a sv. prijímaniu. Toto asi 80 strán obsahujúce dielo, ktoré je spolu i modliacou knižkou, stojí broš. 10 kr.; viaz. 15 kr. Soslovenčil ho dr. Jozef Janda. Dostať ho u veľk. p. Lujzy Csery (Budapešť, VI. Podmaniczky u. 15.). Vrele ho odporúčame.

Budapešťianske obchodné zprávy.

1. Zbožie. Pšenica (zito) banátske 10.00—10.80. Od Tisy 10.10—10.45. — Od Pešti 10.05—10.40. — Zadunajské 10.05—10.40.

Raz 7.75—7.95.

Jačmeň na krmenie 6.20—6.55. — De pálenice 6.60—7.40. — Na pivo 7.60—8.40.

Oves 5.80—6.15.

Kukurica 4.65—4.70.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.30	16.70	16.—	15.30	14.80	14.—	12.90	10.50

7½ 8

8.60 6.00

Otruby fajnové 3.95, grobovité 3.95.

3. Strovy. Veľká biela fízula 7.50. — Malá 7.75. Hrach 11.13. — Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. Semä na sejbu. Červená datelina 45—55 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. Hyd a vajca. Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. — Kapán 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. Svine. Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telce. Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 60—67 zl.

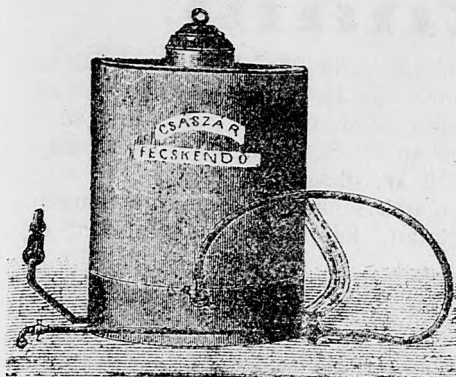
9. Remeň funtový od 14—18 kl. terey 142—144.

10. Kraviny vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. Telaciny barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. Potrava. Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. —

Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.



Na základe viac-ročnej zkušenia dokázané je, že naj-dokonalejším strie-kajúcim strojom je Vermorelský

Cisársky strekáč,

ktorý doposiaľ vo všetkých závodoch všade dostal vyzna-čenie. Tak je robený, že zapchať sa ne-môže. Najnovšie mu-stry z r. 1899. Cena i so zaobalením

len 12 zl.

Objednať sa môže u

JOZEFA SOHRA v Somogy-Szille.

S dobierkou, alebo s predbežným poslaním peňazí. Objednať čím skorej prosíme, aby sme zavčas mohli vyhovieť žiadosti.

Úplná garancia!

Lekáreň „ku zlatému drzav-nému jablku“.

J. Pserhofer-a

Viedeň I., Singerstrasse Nr. 15.

krv čistiace pilulky,

predtým „**Všeobecné pilulky**“ zvané, zaslúžia ostatné meno s plným právom, pretože sú ozaj veľmi mnoho horoby, proti ktorých tieto pilulky svoj skutočne výborný účinok dokázaly.

Od mnoho rokov sú tieto pilulky všeobecne rozšírené a málo rodín sa najdu, ktoré by zásobu tohto výborného domá-cieho lieku nemaly.

Mnoho lekári odporúčali a odporúčajú tieto pilulky čo domáci liek, zejména proti všetkým neuduhám, ktoré z *planého strávenia a zapchatosti* pochádzajú, ako: *zbúrenie košovania žilí, pečien-kové neudchy, ochablosť čriev, koliky, nával krvy k mozku, zlatej žile* atď.

Následkom jejich krvčistiacej vlastnosti výborne účinkujú proti **málokrvnosti** a chorobám z tohto povstálym, ako **bládnici** a nervóznemu **hlavy boleniu** atď. Tieto krvčistiace pilulky učin-kujú mimo toho tak ľavno, že ich aj tie najslabšie osoby, ba aj deti bez obavy užívajú môžu.

Keď sa peniaze vopredok pošlú, stojí bez poplatku 1 obalík 1 zl. 25 kr., 2 obalíky 2 zl. 30 kr., 3 obalíky 3 zl. 35 kr., 4 obalíky 4 zl. 40 kr., 5 obalíkov 5 zl. 20 kr., 10 obalíkov 9 zl. 20 kr. Menej než jeden obalík sa neposiela.

Prosíme opravdivo:

J. Pserhofer-a krv čistiace pilulky.

Za pravé len oné pilulky sa majú považovať, ktorýchto návod je s menovým fahom J. Pserhofera zaopatrený a ktoré na pokrývke každej škatu'le ten istý fah mena v červenom pisme majú.

J. Pserhofer-a lekáreň, Singerstrasse 15., Viedeň, I. Sklad pre Budapešť, u p. Jozefa Török lekárnik, Király-u. 1.

OZNAMY

PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE
LEN VYDAVATEĽSTVO
„KRESŤANA“ PRIJÍMA.

Moje srdce také

a tvoje je také?

Cena 4 kr.

Toto utešené dielo vydala

„tlačiareň su. Gerharda“.

Vrele ho odporúčame ľudu.

NEMOCNYM ĽUĎOM POTECHA A POMOC

ktorí na stužkovú hlístu a na žalúdok trpia.

Stužková hlístu i s hlavou vyženie sa bez boľasti za šesť minút.



Ochranný znak.

Pravdivé dostať jedine v lekárni JOZEFA SCHNEIDER v Rešici, hlavná ulica 6. (Dolnie Uhorsko). Za rýchly a bezboľastný istý účinok rukujem. Neškodí, bárs nenie stužkovej hlísty. Vek udať treba. Zákoane chráneno. Jedna škatuľa s dobierkou 3 zl. 60 kr. Znaky stužkovej hlísty sú tieto: Bladosť tvári, mútny zrak, svetlé prstene okolo očí, chudnutie, nečistý jazyk, netúženie po jedle, človekovi zle prichádza, vracal by a závrat má, veľa šlajmu, vpuchnutie tela, žalúdok je kyslý, záha páli grganie, pichanie a boľasť v črevách, klopanie srdca, ne-riadne koluje krv, u ženských hlavy bolenie, náchylnosť k zro-nenosti, žiadanie smrti, zuno-va-nie života. — Ďalej dostať tu i všade v lekárňach Antonové tašky Schneiderové, ktoré sú ešte nepre kabátené z ohľadu účinku. — Jedna škatuľa stojí 2 zl. 50 kr. Pri tuhej boľasti veľká škatuľa 4 zl.

Opravdivo dostať, jedine v lekárni

JOZEFA SCHNEIDERA v Rešici
(Dolnie Uhorsko)

Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv. Gerharda otvorila

obchod katolíckych kníh.

Tento katolícky obchod zamýšľa sústrediť tak uhorské, ako aj cudzozemské diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade má maďarské, nemecké a slovenské modliace knižky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Budapešť, VIII. Práter u. 44.).

Oznam.

Kto je na väčšie percentá voľakde dlžen, alebo kto by si žiadal lacnejšie peniaze vypožičať, to jest na majetok, kde len jeden sám majiteľ a kde nie sú v gruntovej knihe žiadni spoluúčastníci, od 100 zl. najmenší interest 4 zl. 50 kr. obsahuje.

Na čiastkový majetok môže obsiahnuť na amortizáciu, to jest na splátku, kde dohromady interest aj kapitál spláca :

Na 10 rokov celoročná splátka aj s interestom	zl. 13.25
" 13 " " " " " "	" 11.—
" 17 " " " " " "	" 9.50
" 23 " " " " " "	" 8.—
" 32 " " " " " "	" 7.—

a tak ďalej splátka nižšie stúpajúce až do 56 rokov.

200 zlatých je najmenšia požička a vyše 10.000 zlatých je požička o pol percenta lacnejšia.

Podľa tejto splátky každý rok je dlžník menej a menej dlžen, a môže jeho podľa knižky zostávajúci dlh zaplatiť kedy je mu možno, aj pred jeho určitým časom, ale sporiteľňa, od ktorej požičku má, jemu nemôže jeho dlh vykázat, zakiaľ tie určené roky jemu neuplynuli.

Kto by si teda žiadal jeho stálu požičku, kde väčšie percentá platí, na menšie percentá premeniť alebo novú požičku vyzdvihnúť, nech sa prihlási písomne u nášho pána bankovného úradníka **Skrivanek Lipót** Pozsony-Ligetfalu číslo domu 131. a nech priloží k žiadosti: katastrálny hárok od pána notáriuša bez štemplov vystavený, porcióvu knižku a assekuračnú poliznu, a tá žiadaná požička jemu v najskoršom čase bude obstaraná.

Prosíme pozor dať.

V Maďarorságu veľmi je rozšírené v obchode zavratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona,“ ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, zavratníkom trochu na prsty klopol, všemožnými figkami napodobňujú ju a prevádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona,“ proti tomu osvedčujem sa, že v Maďarorságu nedržím ani jedného ani podomníka. Opravdivá kosa „sv. Antona“ len u mňa môže sa dostať.



Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobiť bez jedného nástroja, bez kosa. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytili. Každý to dobre vie, a preda mnohí slepo veria zriedkavými lískavými výrazmi vychválenými kosami týmto dopieravým odpredačom. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhověla žiadost kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Toľkých a takých uznani pôvod je ten, že je ona trvác, ani pritvrda, ani primáká neni a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, ponač následkom tohoto obyčajne zmäkne zadná časť kosa.

Vela gazdov následkom chybného kuvania aj tú najlepšiu kosu pokazia. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, ponač ona už vo vykuvanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kuvaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom brúsení aj na 150 krokov sa dá s ňou dobre kosíť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosí „Svätého Antona“.

Zdĺžka cmtrov:	70	75	80	85	90	95	100
Cena kosa	zl. 1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 kr.

Amerganský kosový kameň je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Strieborná-ocelová ľabka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kosí, franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričíní. **Jozef Sohr v Somogy-Szille.**

Kosa len vtedy je opravdivá, jestli na stupni je môj obranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: **Ocelová kosa sv. Antona Sohra.**

Obrázkový cennoslov zdarma.